EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 5. 2023
COM(2023) 609 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Španielska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Španielska na rok 2023

{SWD(2023) 609 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Španielska na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Španielska na rok 2023

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh[2], a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241[3], ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Európskou úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra prispieva k obnove hospodárstva, sociálnemu zotaveniu a k vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci EÚ a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bol aktualizovaný 30. júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Komisia 22. novembra 2022 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2023[4], čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2023. Európska rada 23. marca 2023 schválila priority uvedeného prieskumu sústredené na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 22. novembra 2022 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania na rok 2023, v ktorej Španielsko určila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia zároveň prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Španielska na rok 2023. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny, ktoré Rada prijala 16. mája 2023, ako aj návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2023, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý Rada prijala 13. marca 2023.

(3) Hoci hospodárstva EÚ vykazujú pozoruhodnú odolnosť, geopolitický kontext má na ne naďalej negatívny vplyv. Keďže EÚ odhodlane stojí po boku Ukrajiny, program hospodárskej a sociálnej politiky EÚ sa zameriava na zmierňovanie negatívneho vplyvu energetických šokov v krátkodobom horizonte, a to tak v prípade zraniteľných domácností, ako aj v prípade spoločností, pričom sa zároveň snaží nepoľavovať v úsilí o dosiahnutie zelenej a digitálnej transformácie, podpore udržateľného a inkluzívneho rastu, zabezpečovaní makroekonomickej stability a zvyšovaní odolnosti v strednodobom horizonte. Zároveň sa intenzívne zameriava aj na zvyšovanie konkurencieschopnosti a produktivity EÚ.

(4) Komisia 1. februára 2023 vydala oznámenie o *Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti*[5], ktorý má posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu EÚ a podporiť rýchly prechod ku klimatickej neutralite. Plán je doplnkom k úsiliu prebiehajúcemu v rámci Európskej zelenej dohody a plánu REPowerEU. Jeho cieľom je poskytnúť priaznivejšie prostredie na zvyšovanie výrobnej kapacity EÚ pre emisne neutrálne technológie a výrobky, ktoré sú potrebné na splnenie ambicióznych cieľov EÚ v oblasti klímy, a zároveň zabezpečiť prístup k relevantným kritickým surovinám, a to aj diverzifikáciou získavania zdrojov, riadnym využívaním geologických zdrojov v členských štátoch a maximalizáciou miery recyklácie surovín. Plán spočíva na štyroch pilieroch, ktorými sú predvídateľné a zjednodušené regulačné prostredie, urýchľovanie prístupu k finančným prostriedkom, zlepšovanie zručností a otvorený obchod v záujme vybudovania odolnejších dodávateľských reťazcov. Komisia 16. marca 2023 vydala aj oznámenie s názvom *Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030*[6], ktorého štruktúra je založená na deviatich vzájomne sa posilňujúcich faktoroch s cieľom dopracovať sa k regulačnému rámcu, ktorý by povzbudzoval rast. V oznámení sa stanovujú politické priority zamerané na aktívne zabezpečovanie štrukturálnych zlepšení, dobre cielených investícií a regulačných opatrení pre dlhodobú konkurencieschopnosť EÚ a jej členských štátov. Ďalej uvedené odporúčania pomáhajú riešiť tieto priority.

(5) V roku 2023 pokračuje európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík vo svojom vývoji, kopírujúc pri tom vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy

[4] COM(2022) 780 final.
[5] COM(2023) 62 final.
[6] COM(2023) 168 final.

a odolnosti. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa aj naďalej plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020 a 2022 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(6) Cieľom nariadenia o pláne REPowerEU[7], ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je čo najskôr ukončiť závislosť EÚ od dovozu ruských fosílnych palív. Prispeje sa tým k energetickej bezpečnosti a diverzifikácii dodávok energie do EÚ a zároveň sa zvýši miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Nariadenie umožňuje členským štátom pridať do svojich národných plánov obnovy a odolnosti novú kapitolu venovanú REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU. Pomôžu aj posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu EÚ, ako sa uvádza v Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti, a prispejú k plneniu odporúčaní pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa energetiky, ktoré boli pre členské štáty vydané v roku 2022 a prípadne v roku 2023. Nariadením o pláne REPowerEU sa zavádza nová kategória nenávratnej finančnej podpory, ktorú majú členské štáty k dispozícii na financovanie nových reforiem a investícií súvisiacich s energetikou v rámci svojich plánov obnovy a odolnosti.

(7) Komisia 8. marca 2023 prijala oznámenie, ktoré obsahuje usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2024. Jeho cieľom je podporiť členské štáty pri vypracúvaní programov stability, resp. konvergenčných programov, a tým posilniť koordináciu politík[8]. Komisia pripomenula, že všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu sa koncom roka 2023 deaktivuje. Vyzvala na prijatie fiškálnych politík v rokoch 2023 – 2024, ktoré zabezpečia strednodobú udržateľnosť dlhovej služby a zároveň udržateľným spôsobom zvýšia potenciálny rast. Členské štáty boli vyzvané, aby vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch na rok 2023 stanovili, ako vo svojich fiškálnych plánoch zabezpečia dodržiavanie referenčnej hodnoty pre deficit na úrovni 3 % HDP, ako aj realistické a nepretržité znižovanie dlhu, resp. jeho udržanie na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte. Komisia vyzvala členské štáty, aby postupne zrušili vnútroštátne fiškálne opatrenia zavedené na ochranu domácností a podnikov pred energetickým cenovým šokom, pričom začnú najmenej cielenými opatreniami. Zároveň uviedla, že ak by v dôsledku obnovených tlakov na ceny energie bolo potrebné predĺžiť podporné opatrenia, členské štáty by takéto opatrenia mali zacieliť na zraniteľné domácnosti a podniky oveľa lepšie než v minulosti. Komisia navrhla, aby fiškálne odporúčania boli kvantifikované a diferencované a aby boli formulované na základe čistých primárnych výdavkov, ako to navrhuje vo svojom oznámení o usmerneniach pre reformu rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ[9]. Odporučila, aby všetky členské štáty pokračovali v ochrane investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečili účinné

[7] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

[9] COM(2022) 583 final.

využívanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, a to najmä v prospech cieľov zelenej a digitálnej transformácie a odolnosti. Komisia uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite, a to na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023 v súlade so súčasnými právnymi ustanoveniami.

(8) Komisia 26. apríla 2023 predložila legislatívne návrhy na zavedenie komplexnej reformy pravidiel EÚ týkajúcich sa správy hospodárskych záležitostí. Hlavným cieľom návrhov je posilniť udržateľnosť verejného dlhu a podporiť udržateľný a inkluzívny rast vo všetkých členských štátoch prostredníctvom reforiem a investícií. Tieto návrhy majú členským štátom poskytnúť väčšiu kontrolu nad tým, ako koncipujú svoje strednodobé plány, pričom zároveň zavádzajú prísnejší režim presadzovania pravidiel s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty plnili záväzky, ktoré prijali vo svojich strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch. Cieľom je dokončiť túto legislatívnu prácu v roku 2023.

(9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Španielsko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 13. júla 2021 prijala rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Španielska[10]. Uvoľnenie splátok je podmienené rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Španielsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(10) Španielsko predložilo 28. apríla 2023 svoj národný program reforiem na rok 2023 a v ten istý deň aj svoj program stability na rok 2023 v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2023 zohľadňujú aj polročné správy Španielska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.

(11) Komisia 24. mája 2023 uverejnila správu o Španielsku na rok 2023[11]. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Španielsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2022, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Španielska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Španielska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

---

[10] Vykonávacie rozhodnutie Rady z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Španielska (ST 10150/21; ST 10150/21 ADD 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 2; ST 10150/21 COR 1).

[11] SWD(2023) 609 final.

(12) Komisia vykonala v súvislosti so Španielskom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a jeho výsledky uverejnila 24. mája 2023[12]. Dospela k záveru, že v Španielsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Zraniteľné miesta spojené najmä s vysokým súkromným, verejným a zahraničným dlhom, ktoré majú cezhraničný význam, sú menej výrazné, no stále existujú. Miera zahraničného dlhu a obzvlášť miera zadlženosti súkromného sektora sa v druhom desaťročí 21. storočia znižovali a po dočasnom prerušení v roku 2020 sa ich pokles v roku 2021 opäť obnovil, pričom sa očakáva, že budú vďaka hospodárskemu rastu naďalej klesať. Zostávajú však stále na vysokej úrovni. Zahraničnej pozícii pomáhal bežný účet, ktorý je už desať rokov v prebytku, hoci tento prebytok je v poslednom čase menej výrazný, čo je odrazom vplyvu pandémie na vývoz v kontexte cestovného ruchu a vyšších cien energie v roku 2022. Verejný dlh zostáva vysoký. V roku 2022 opäť pokračoval v klesajúcom trende, ktorý pred pandémiou viedol k pokrokom poháňaným silným rastom nominálneho HDP, no stále zostáva nad úrovňami spred pandémie. Vyhliadky na rok 2023 a 2024 sú také, že znižovanie verejného dlhu by malo pokračovať, hoci miernejším tempom, za podpory politických opatrení z plánu obnovy a odolnosti. Finančný systém preukázal odolnosť, keď čelil nedávnym otrasom spôsobeným pandémiou a energetickou krízou. Nezamestnanosť opäť klesá, no stále je vysoká a naďalej existujú slabé miesta vrátane veľmi vysokej dlhodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti mladých ľudí. Potenciálne riziká pre ďalšie zmierňovanie zraniteľných miest súvisia najmä s tým, ako sprísnenie finančných podmienok ovplyvní finančnú situáciu domácností a firiem, ako aj strednodobú až dlhodobú udržateľnosť verejného dlhu v kontexte súčasných trhových podmienok a starnutia obyvateľstva. Pokrok v politikách dobre napredoval a pokračovanie vo vykonávaní plánu obnovy a odolnosti by malo viesť k ďalším zlepšeniam.

(13) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat[13], sa deficit verejných financií Španielska znížil zo 6,9 % HDP v roku 2021 na 4,8 % HDP v roku 2022, zatiaľ čo verejný dlh klesol zo 118,3 % HDP na konci roku 2021 na 113,2 % HDP na konci roku 2022. Komisia 24. mája 2023 uverejnila správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ[14]. V správe sa rozoberala rozpočtová situácia Španielska, keďže jeho deficit verejných financií v roku 2022 presiahol referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve. V správe sa konštatovalo, že kritérium deficitu nebolo dodržané. V súlade s oznámením z 8. marca 2023[15] Komisia nenavrhla začatie nových postupov pri nadmernom deficite na jar 2023. Komisia namiesto toho uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023. Španielsko by to malo zohľadniť pri plnení svojho rozpočtu na rok 2023 a pri vypracúvaní návrhu rozpočtového plánu na rok 2024.

(14) Saldo verejných financií ovplyvnili opatrenia fiškálnej politiky prijaté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energií. V roku 2022 takéto opatrenia znižujúce príjmy zahŕňali zníženie DPH na elektrinu a plyn, zníženie osobitnej dane z elektriny a pozastavenie dane z hodnoty výroby elektriny. Medzi takéto opatrenia zvyšujúce výdavky patrila všeobecne uplatňovaná zľava na pohonné hmoty vo výške 20 centov na liter, podpora príjmu domácností a energeticky

[12] SWD(2023) 632 final.

[13] Eurostat – Euro ukazovatele 47/2023, 21. 4. 2023.

[14] COM(2023) 631 final, 24. 5. 2023.

[15] COM(2023) 141 final, 8. 3. 2023.

náročných priemyselných odvetví, väčšie výhody prostredníctvom sociálnych energetických poukazov a zľavy na využívanie verejnej dopravy. Komisia odhaduje, že čisté rozpočtové náklady na tieto opatrenia v roku 2022 predstavovali 1,6 % HDP. Odhadované náklady na dočasné núdzové opatrenia súvisiace s ochorením COVID-19 zároveň klesli z 3,1 % HDP v roku 2021 na 0,5 % HDP v roku 2022.

(15) Rada 18. júna 2021 odporučila, aby Španielsko v roku 2022[16] využilo Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy a zároveň uskutočňovalo obozretnú fiškálnu politiku. Okrem toho by Španielsko malo zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Rada zároveň Španielsku odporučila, aby obmedzilo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.

(16) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky[17] v roku 2022 podporné, a to na úrovni –2,5 % HDP. V súlade s odporúčaním Rady Španielsko naďalej podporovalo obnovu investíciami, ktoré sa majú financovať z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ dosiahli v roku 2022 výšku 1,1 % HDP (1,2 % HDP v roku 2021). Investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,3 percentuálneho bodu[18]. Španielsko teda zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov, ako odporučila Rada. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) zároveň predstavoval expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 2,7 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňal dodatočný vplyv opatrení na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie (dodatočné čisté rozpočtové náklady vo výške 1,5 % HDP). K rastu čistých primárnych bežných výdavkov zároveň prispeli aj vyššie výdavky na medzispotrebu a sociálne transfery v naturáliách. Významný expanzívny príspevok bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov bol iba čiastočne spôsobený opatreniami na riešenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. Španielsko teda dostatočne neobmedzilo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.

(17) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v programe stability, je realistický na rok 2023 a na nasledujúce obdobie optimistický. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2023 zvýši o 2,1 % a v roku 2024 o 2,4 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá mierne nižší rast reálneho HDP na úrovni 1,9 % v roku 2023 a 2,0 % v roku 2024, a to najmä v dôsledku nižšieho očakávaného príspevku súkromnej spotreby v rokoch 2023 aj 2024, ako aj miernejšieho rastu investícií v roku 2024.

---

16 Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Španielska na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 38).

17 Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení) okrem dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19, ale vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ v porovnaní so strednodobým potenciálnym rastom. Podrobnejšie informácie sú uvedené v rámčeku 1 v tabuľkách týkajúcich sa fiškálnej štatistiky.

18 Ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali reštriktívny príspevok vo výške 0,3 percentuálneho bodu HDP, a to v dôsledku postupnej úpravy na úrovne spred pandémie.

(18) Vláda vo svojom programe stability na rok 2023 očakáva, že deficit verejných financií v roku 2023 klesne na 3,9 % HDP. V poklese v roku 2023 sa odzrkadľujú najmä nižšie náklady na opatrenia prijaté v reakcii na zvýšenie cien energie v porovnaní s rokom 2022. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne zo 113,2 % na konci roku 2022 na 111,9 % na konci roku 2023. V prognóze Komisie z jari 2023 sa na rok 2023 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 4,1 % HDP. To je v súlade s deficitom, ktorý sa predpokladá v programe stability. V prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá nižší pomer dlhu verejnej správy k HDP, a to na úrovni 110,6 % koncom roka 2023, čo je spôsobené nižším zosúladením dlhu a deficitu.

(19) Saldo verejných financií v roku 2023 budú podľa očakávaní naďalej ovplyvňovať opatrenia prijaté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. Patria medzi ne opatrenia z roku 2022, ktorých platnosť bola predĺžená (predovšetkým: zníženie DPH na elektrinu a plyn, zníženie osobitnej dane z elektriny, pozastavenie dane z hodnoty výroby elektriny, podpora príjmu pre domácnosti a energeticky náročné priemyselné odvetvia, väčšie výhody prostredníctvom sociálnych energetických poukazov a zľavy na využívanie verejnej dopravy), a nové opatrenia, ako je zľava na pohonné hmoty vo výške 20 centov na liter, ktorá je teraz zacielená na cestnú a námornú dopravu a na odvetvia poľnohospodárstva a rybolovu, a paušálna dotácia vo výške 200 EUR pre domácnosti s nízkym príjmami. Náklady na tieto opatrenia sú čiastočne kompenzované daňou z neočakávaných ziskov veľkých dodávateľov energie. Po zohľadnení týchto príjmov sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladajú v roku 2023 čisté rozpočtové náklady na podporné opatrenia na úrovni 0,6 % HDP[19]. Zdá sa, že väčšina opatrení v roku 2023 nie je zameraná na najzraniteľnejšie domácnosti alebo podniky, pričom mnohé z nich plne nevysielajú cenový signál na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti. V dôsledku toho sa v prognóze Komisie z jari 2023 výška cielených podporných opatrení, ktorú možno zohľadniť pri posudzovaní dodržiavania odporúčania na rok 2023, odhaduje na 0,2 % HDP v roku 2023 (v porovnaní s 0,5 % HDP v roku 2022). Napokon sa očakáva, že na saldo verejných financií v roku 2023 bude mať priaznivý vplyv postupné rušenie dočasných núdzových opatrení súvisiacich s ochorením COVID-19 vo výške 0,5 % HDP.

(20) Rada 12. júla 2022 odporučila Španielsku[20], aby v roku 2023 zabezpečilo obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením rastu primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov pod úroveň strednodobého rastu potenciálneho HDP[21], pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Španielsko by zároveň malo byť pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Krajine bolo takisto odporučené, aby zvýšila verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

---

19 Tento údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

20 Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Španielska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Španielska na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 70).

21 Na základe prognózy Komisie z jari 2023 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP Španielska v nominálnom vyjadrení odhaduje na 5,5 %.

(21) V prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 expanzívne (–0,3 % HDP), pričom v roku 2022 boli zámery fiškálnej politiky takisto expanzívne (–2,5 % HDP). Očakáva sa, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať vo všeobecnosti neutrálny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,2 % HDP. Možno teda konštatovať, že predpokladaný rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov je v súlade s odporúčaním Rady. Predpokladaný všeobecne neutrálny príspevok primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov je dôsledkom zníženia čistých nákladov na podporné opatrenia (cielené a necielené) pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie (o 1,0 % HDP). Hlavnými hnacími silami rastu primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) je zvýšenie sociálnych transferov spôsobené opätovným prepojením dôchodkov s minulou infláciou a vyššie výdavky na medzispotrebu. Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ majú v roku 2023 predstavovať 1,6 % HDP, zatiaľ čo investície financované z vnútroštátnych zdrojov majú predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,1 percentuálneho bodu[22]. Španielsko teda plánuje financovať dodatočné investície prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, pričom sa predpokladá, že zachová investície financované z vnútroštátnych zdrojov[23]. Plánuje financovať verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti. Príkladom je posilnená priemyselná politika „España 2030“, plán pre obnovu bývania a miest či impulz pre kybernetickú bezpečnosť a 5G konektivitu, ktoré sú financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ.

(22) Podľa programu stability sa očakáva, že deficit verejných financií v roku 2024 klesne na úroveň 3,0 % HDP. V poklese v roku 2024 sa odzrkadľuje aj postupné ukončovanie energetických opatrení. V programe sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa koncom roka 2024 zníži na 109,1 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2024 na úrovni 3,3 % HDP. To je v súlade s deficitom, ktorý sa predpokladá v programe. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s podobným pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 109,1 % na konci roku 2024.

(23) V programe stability sa v roku 2024 predpokladá postupné ukončenie podporných opatrení v oblasti energetiky s výnimkou dane z neočakávaných ziskov energetických spoločností. Komisia takisto predpokladá postupné ukončenie takmer všetkých podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024 (čistý príjem v roku 2024 vo výške 0,1 % HDP). Tieto odhady vychádzajú z predpokladu, že ceny energie nezačnú opäť rásť.

---

22 Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať reštriktívny príspevok vo výške 0,2 percentuálneho bodu HDP.

23 Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ v roku 2023 predstavovali 1,6 % HDP, zatiaľ čo investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,2 percentuálneho bodu. Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať reštriktívny príspevok vo výške 0,2 percentuálneho bodu HDP.

(24) V nariadení Rady (ES) č. 1466/97 sa požaduje ročné zlepšenie štrukturálneho rozpočtového salda smerom k strednodobému cieľu o referenčnú hodnotu na úrovni 0,5 % HDP[24]. Vzhľadom na aspekty fiškálnej udržateľnosti[25] a potrebu znížiť deficit pod referenčnú hodnotu 3 % HDP by bolo vhodné, aby sa v roku 2024 štrukturálne saldo zlepšilo aspoň o 0,7 % HDP. V záujme zabezpečenia takéhoto zlepšenia by rast čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov[26] v roku 2024 nemal presiahnuť 2,6 %, ako sa uvádza v odporúčaní.

Zároveň by sa mali postupne zrušiť zostávajúce podporné opatrenia v oblasti energetiky (ktoré Komisia v súčasnosti odhaduje na 0,6 % HDP v roku 2023), a to v závislosti od vývoja na trhu s energiou a počnúc najmenej cielenými opatreniami, a súvisiace úspory by sa mali použiť na zníženie deficitu verejných financií.

(25) V prognóze Komisie z jari 2023 sa očakáva, že za predpokladu nezmenených politík budú čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 rásť na úrovni 1,4 %, čo je pod odporúčanou mierou rastu.

(26) Podľa programu sa očakáva, že verejné investície (okrem investícií financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti) sa znížia z 2,7 % HDP v roku 2023 na 2,6 % HDP v roku 2024. V programe sú uvedené reformy a investície, od ktorých sa očakáva, že prispejú k fiškálnej udržateľnosti a k udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Medzi ne patrí trvalý rámec, ktorý zabezpečí zlepšenie kvality verejných výdavkov, opatrenia na predchádzanie daňovým podvodom a daňovým únikom a boj proti nim, ako aj reforma daňového systému, ktorá má zabezpečiť, aby bol inkluzívnejší, udržateľnejší a schopný podporovať strednodobú a dlhodobú udržateľnosť verejných financií, pričom tieto opatrenia sú takisto súčasťou plánu obnovy a odolnosti.

(27) V programe stability je načrtnuté strednodobé fiškálne smerovanie do roku 2026. Podľa programu sa očakáva, že deficit verejných financií postupne klesne na úroveň 2,7 % HDP v roku 2025, pričom do roku 2026 má klesnúť na 2,5 % HDP. Predpokladá sa teda, že deficit verejných financií klesne v roku 2025 pod úroveň 3 % HDP. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne zo 109,1 % na konci roku 2024 na 106,8 % na konci roku 2026.

(28) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Španielska dosiaľ výrazne pokročilo. Španielsko predložilo tri žiadosti o platbu, čo zodpovedá 121 míľnikom a cieľom v pláne, a výsledkom bolo vyplatenie prostriedkov v celkovej hodnote 28 000 000 000

---

[24] Pozri článok 5 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97, v ktorom sa takisto vyžaduje úprava vo výške viac ako 0,5 % HDP pre členské štáty s verejným dlhom presahujúcim 60 % HDP alebo s výraznejšími rizikami v oblasti udržateľnosti dlhovej služby.

[25] Komisia odhadla, že na dosiahnutie realistického zníženia dlhu alebo udržanie verejného dlhu na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte bude Španielsko potrebovať priemerný ročný nárast štrukturálneho primárneho salda vo vyjadrení ako podiel na HDP vo výške 0,6 percentuálneho bodu. Tento odhad vychádzal z prognózy Komisie z jesene 2022. Východiskovým bodom pre tento odhad bol predpokladaný deficit verejných financií a verejný dlh na rok 2024, pričom sa predpokladalo zrušenie podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024.

[26] Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez diskrečných príjmových opatrení a bez úrokových výdavkov, ako aj výdavkov na cyklickú nezamestnanosť.

EUR. Hoci Španielsko patrí medzi členské štáty, ktoré pri vykonávaní plánu najviac pokročili, v súčasnosti sa očakáva revízia plánu na viac ako dvojnásobok jeho rozsahu. Tá by mala ísť ruka v ruke s dostatočnou administratívnou kapacitou na zabezpečenie účinnej a efektívnej absorpcie prostriedkov z plánu obnovy a odolnosti a ďalších dostupných finančných prostriedkov EÚ a členského štátu. Španielsko konkrétne vyjadrilo svoj zámer požiadať o úvery a bude mať aj vyšší objem grantov pridelených z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Revidovaný plán bude zahŕňať aj kapitolu o REPowerEU, ktorá bude aspoň čiastočne financovaná z dodatočných grantov v rámci plánu REPowerEU. Rýchle začlenenie novej kapitoly o REPowerEU do plánu obnovy a odolnosti umožní financovať dodatočné reformy a investície na podporu strategických cieľov Španielska v oblasti energetiky a zelenej transformácie. V súlade s článkom 14 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/241 Španielsko 28. marca 2023 vyjadrilo zámer požiadať v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti o dodatočnú úverovú podporu vo výške 84 000 000 000 EUR. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu, je naďalej dôležité systematické a účinné zapájanie miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a iných príslušných zainteresovaných strán, čím sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.

(29) Komisia v roku 2022 schválila všetky programové dokumenty Španielska v oblasti politiky súdržnosti. Kľúčom k dosiahnutiu zelenej a digitálnej transformácie, zvýšeniu hospodárskej a sociálnej odolnosti a dosiahnutiu vyváženého územného rozvoja v Španielsku je pokračovanie v urýchlenom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní synergií a komplementárnosti s plánom obnovy a odolnosti vrátane kapitoly o REPowerEU.

(30) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktorými sa zaoberá plán obnovy a odolnosti, Španielsko čelí viacerým ďalším výzvam súvisiacim so zelenou transformáciou, s energetickými prepojeniami a so sociálnym a cenovo dostupným energeticky efektívnym bývaním.

(31) Napriek tomu, že Španielsko je priamo vystavené vplyvom ruských fosílnych palív iba v malej miere, prudký nárast cien energie zaznamenaný v roku 2022 jasne ukazuje, že je potrebné, aby Španielsko urýchlilo svoj prechod na čistú energiu. Španielsko napreduje v zavádzaní obnoviteľných zdrojov energie a je jedným z členských štátov s najvyššou inštalovanou kapacitou veternej a slnečnej energie, a to približne 49,8 GW. Podľa projekcií v rámci balíka „Fit for 55“ by však cieľom Španielska do roku 2030 mala byť inštalovaná kapacita veternej energie na úrovni 67 GW a slnečnej energie na úrovni 35 GW. Určité zlepšenia v postupoch udeľovania povolení, najmä v prípade vlastnej spotreby, pomohli dosiahnuť ďalší pokrok pri zavádzaní týchto technológií. Španielsko však eviduje veľký počet nevybavených žiadostí týkajúcich sa nových zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Obmedzenia kapacity siete limitujú ďalšiu integráciu obnoviteľných zdrojov energie do elektrizačnej sústavy. Španielsko je jednou z krajín s najvyšším podielom inteligentných meracích systémov, ale integrácia dodatočnej elektriny z obnoviteľných zdrojov by si vyžadovala ďalšie investície do sieťovej infraštruktúry a skladovania. Opatrenia na rýchlejšie zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov by mohli zahŕňať ďalšie zefektívnenie a digitalizáciu postupov udeľovania povolení, rýchlejšie prideľovanie kapacity siete jednotlivým projektom a podporenie úsilia orgánov spracúvajúcich povolenia, a to zaistením adekvátnych zručností a personálneho obsadenia v povoľovacích orgánoch, ako aj zlepšením koordinácie medzi všetkými úrovňami

verejnej správy. Okrem toho bola úroveň cezhraničného prepojenia elektrických sietí v Španielsku v roku 2022 (5,4 %) stále výrazne pod cieľmi pre prepojenie na roky 2020 (10 %) a 2030 (15 %).

(32) Spotreba zemného plynu v Španielsku v období od augusta 2022 do marca 2023 klesla o 10,8 % v porovnaní s priemernou spotrebou plynu za rovnaké obdobie v predchádzajúcich piatich rokoch, čím krajina predstihla stanovený cieľ zníženia (7 %)[27]. Španielsko sa nabáda, aby pokračovalo v úsilí o dočasné zníženie dopytu po plyne až do 31. marca 2024[28]. Ďalšie investície do energeticky efektívneho bývania by pomohli zmierniť problémy s cenovou dostupnosťou. Výrazná strata kúpnej sily, trvalý rast cien nájomného a vyššie hypotekárne platby prehĺbili problémy s cenovou dostupnosťou, najmä v prípade zraniteľných domácností. Ponuka cenovo dostupného a sociálneho bývania je naďalej obmedzená a výrazne menšia ako priemer EÚ. Podľa súčasného španielskeho národného energetického a klimatického plánu sa má do roku 2030 realizovať 1,2 milióna renovácií obytných budov, z ktorých približne tretinu pokryje plán obnovy a odolnosti. Poskytnutie ďalšieho energeticky efektívneho bývania v oblastiach s výrazným nedostatkom bývania a s preťaženými trhmi, a to aj prostredníctvom obnovy budov a elektrifikácie, môže pomôcť obmedziť spotrebu energie a riešiť zelenú transformáciu, ako aj podporiť zraniteľné domácnosti, ktoré sú väčšmi vystavené riziku energetickej chudoby. Dobre zacielené sociálne a cenovo dostupné nájomné bývanie, poskytované v spolupráci so súkromným sektorom môže pomôcť obmedziť fiškálny vplyv.

(33) Doprava je naďalej do veľkej miery závislá od ropných palív. Tento sektor má veľký podiel na emisiách skleníkových plynov a zhoršuje aj znečistenie ovzdušia, ktoré je nad priemerom EÚ. Nedostatočná infraštruktúra a prístup k verejnej doprave vo vidieckych oblastiach sú naďalej problémom. Zavádzanie elektromobility je nedostatočne rozvinuté tak na strane ponuky, ako aj na strane dopytu. Dokončenie základnej vysokorýchlostnej železničnej siete vrátane cezhraničných spojení do roku 2030 urýchli prechod ku klimatickej neutralite a zníži závislosť dopravy od fosílnych palív. Opatrenia zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti majú potenciál transformovať mestskú/metropolitnú dopravu a posilniť transeurópsku dopravnú sieť, pričom pomôžu priniesť digitalizáciu a nové technológie do tohto odvetvia.

(34) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností v odvetviach a povolaniach, ktoré sú kľúčové pre zelenú transformáciu, vrátane výroby, zavádzania a údržby emisne neutrálnych technológií, vytvára prekážky pri prechode na emisne neutrálne hospodárstvo. Kľúčom k zníženiu nedostatku požadovaných zručností a podpore začleňovania a prerozdelenia pracovnej sily sú kvalitné systémy vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré reagujú na meniace sa potreby trhu práce, a cielené opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu. S cieľom uvoľniť nevyužitú ponuku pracovnej sily musia byť tieto opatrenia dostupné najmä pre jednotlivcov a v tých odvetviach a regiónoch, ktoré sú najviac ovplyvnené zelenou transformáciou. V roku 2022 bol v Španielsku zaznamenaný nedostatok pracovnej sily pri viacerých povolaniach, ktoré si vyžadovali osobitné zručnosti alebo znalosti potrebné na zelenú transformáciu, ako sú napríklad elektrotechnici.

---

[27] Španielsku bola udelená výnimka, a preto je jeho cieľ 7 % namiesto 15 %.

[28] Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369 a nariadenie Rady (EÚ) 2023/706.

(35) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2023 a jej stanovisko[29] je zohľadnené v odporúčaní 1, ktoré je uvedené ďalej.

(36) Vzhľadom na úzke prepojenie medzi hospodárstvami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti, s cieľom i) zachovať v roku 2023 udržateľnosť dlhovej služby a zdržať sa širokej podpory celkového dopytu, lepšie zacieliť fiškálne opatrenia prijaté s cieľom zmierniť vplyv vysokých cien energie a zvážiť primerané spôsoby postupného ukončovania podpory, keď tlaky na ceny energie poľavia; ii) udržať vysokú mieru verejných investícií a podporovať súkromné investície v snahe napomôcť zelenej a digitálnej transformácii; iii) podporovať taký vývoj v oblasti miezd, ktorý by zmiernil stratu kúpnej sily a zároveň obmedzil druhotné účinky na infláciu, ďalej zlepšiť aktívne politiky trhu práce a riešiť nedostatok požadovaných zručností; iv) zlepšiť podnikateľské prostredie a zabezpečiť, aby energetická podpora pre podniky bola nákladovo efektívna, dočasná, cielená na životaschopné podniky a aby sa v dôsledku nej nevytrácala motivácia realizovať zelenú transformáciu, a v) zachovať makrofinančnú stabilitu a monitorovať riziká pri súčasnom ďalšom úsilí o dobudovanie bankovej únie. V prípade Španielska odporúčania 1, 2 a 3 prispievajú k vykonávaniu prvého, druhého a tretieho odporúčania pre eurozónu.

(37) Rada na základe hĺbkového preskúmania, ktoré uskutočnila Komisia, a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2023 a program stability na rok 2023. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú zohľadnené v ďalej uvedenom odporúčaní 1. Politiky uvedené v odporúčaní 1 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s vysokým verejným dlhom. Odporúčanie 2 prispieva k plneniu odporúčania 1. Politiky uvedené v odporúčaní 1 prispievajú k riešeniu nerovnováh i vykonávaniu odporúčaní pre eurozónu v súlade s odôvodnením 36,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Španielsko v rokoch 2023 a 2024 prijalo opatrenia s cieľom:

1. zrušiť platné podporné opatrenia v oblasti energetiky do konca roka 2023 a použiť súvisiace úspory na zníženie deficitu verejných financií; ak by si obnovené zvyšovanie cien energie vyžadovalo podporné opatrenia, zabezpečiť, aby boli zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, fiškálne dostupné a aby sa zachovali stimuly na úsporu energie;

   zabezpečiť obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením nominálneho zvýšenia čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 najviac na 2,6 %;

   zachovať verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečiť účinné čerpanie grantov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu;

   v období po roku 2024 pokračovať v realizácii strednodobej fiškálnej stratégie postupnej a udržateľnej konsolidácie v kombinácii s investíciami a reformami vedúcimi k vyššiemu udržateľnému rastu s cieľom dosiahnuť obozretnú strednodobú fiškálnu pozíciu;

[29] Podľa článku 5 ods. 2 a článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

2. zachovať dynamiku pri stabilnom vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti a urýchlene sfinalizovať kapitolu o REPowerEU s cieľom čo najrýchlejšie začať s jej vykonávaním; zabezpečiť trvalú dostatočnú administratívnu kapacitu vzhľadom na plánované zvýšenie rozsahu plánu; pokračovať v rýchlom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní komplementárnosti a synergií s plánom obnovy a odolnosti;

3. znížiť závislosť od fosílnych palív; urýchliť zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, a to aj ďalším zefektívnením a digitalizáciou postupov udeľovania povolení, podporením úsilia povoľovacích orgánov, uľahčením prístupu do sústavy a investovaním do uskladňovania energie, prenosu a distribúcie elektriny a cezhraničných elektrických prepojení; zvýšiť dostupnosť sociálneho a cenovo dostupného energeticky efektívneho bývania, a to aj prostredníctvom obnovy budov, urýchliť elektrifikáciu budov a rozšírenie elektromobility; zintenzívniť politické úsilie zamerané na poskytovanie a nadobúdanie zručností potrebných na zelenú transformáciu.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka